

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Epitaphios Incomparabili ac rari exempli Matronæ,
Magdalenæ Cloeliæ Bussingiae, Conjugi desideratissimæ
Viri ... Casparis Bussingii, Comitatum Oldenburgensis &
Delmenhorstenis Superintendentis ...**

Brincmann, Nicolaus

Oldenburgi, MDCCXII.

VD18 13035282-004

[urn:nbn:de:gbv:45:1-783314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-783314)

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Incomparabili ac rari exempli

Matronæ,

MAGDALENÆ CLOE-
LIÆ BUSSINGIÆ,

Conjugi desideratissimæ,

VIRI

MAXIME-REVERENDI, MAGNIFICI,

Amplissimi, Excellentissimique

DOMINI

CASPARIS BUSSINGII,

Comitatum Oldenburgensis & Delmenhorstensis

Superintendentis Generalis, Consistorialis,

Scholarchæ, & Pastoris ad ædem S.

Lamberti primarii, &c.

Honori non tam Supremo quam Sempiterno

Scriptus

a

Nicolao Brincmanno,

Lyc. Oldenb. Rect.

OLDENBURGI,

Typis Jacobi Nicolai Adleri, Regis Danorum privileg. Typographi.

* * *

Non dolor est Major, quam cum violentia mortis Unanimi sententia

Christianus ille poeta, eandem diversis verbis expressiens, Doctor Nicolaus Selner nihil esse acerbius, quam videtur *Todes-Bedanken pag. 330* et ceterum erit, cui non vel fando ræ sensu perspectum sit: Maxuri uxoris: uxoris inquam, mnis consortem, divini pariter ro accepit, sed fatis divinis de le, cujus a rudentibus pende onustam vel naufragio periissit audir; ita sæpe angitur, ut a lat, pectus tundat, fletuque ab animo suo, ne doleat, im Quam gemmis & margaritis sapientissimus. Ille quidem tum se putat, quod nunquam scribi monumento suo, tanquam molestias se nunquam sensit: quicquid ea de re in qua per aliquando & ærumæ ex sua morositate sua concinnet. Mnum conveniat vere: *Heus h* micæ ac carcinomata, gentis ac dolores. Nos vero ex ad felicitatem homini masculo conjugem fuerit nactus. Cui sane an aliud luculentius ulli quam *beate defuncta* hactenus exequiarum exsolvenda sunt, isto sexu laudem conficere solam quam defuisse videatur. Me *duus*: & eo magis, quo ac quæ habuimus in potestate, *viter suspiramus ablata*, dico sicillime omnium solvi ac d fuerunt. Quod si nulla alia nec ullum acerbius excogitari conjuges ac separantur. No dentem: ita ut quidam ma jugem aut liberos amiserit. Nec ignoro naturale in parentum pectoribus erga liberos flagrare incendium: nullumque esse adfectum, qui vincat paternum. Sed tamen conjugalem flammam longe ferventiozem esse contendo, recteque

Sententiam & Professor Li habuisse ferunt: d. Dan Griebn. mentis homi zel tacito natu lorem obitu in n, fortunæ o ipem, non forti c. Mercator il- neris mercibus m manus venisse raque manu vel- Qua ergo ratione a fecit uxoris? gum Ebræorum orrens, fortuna- nescio quis, in- uravit: *Uxorias* porteat pronun- i quid molestia ed infrequenter as illud Plauti- ! parentum vo- aritorum pœnæ t posse majorem & sui amantem ndum sit, nescio queat inveniri, hodie solemnia quæ summam in e aliquid potius, legit *optimus vi- stra bona, cum, habita, ea gra- endum est, dif- ligata arctissime ne conjugali est, quo divelluntur er fratres esse ar- n; quam si con-*

* * *

Non dolor est Major, quam cum violentia mortis Unanimi solvit corda ligata fide!

Christianus ille poeta, nescio quis, vere cecinit. Sententiam eandem diversis verbis expressit suo ævo clarissimus Pastor & Professor Lipsiensis, Doctor Nicolaus Selneckerus, quem sæpius hoc in ore habuisse ferunt: *nihil esse acerbius, quam videre funus conjugis dilectissimæ!* (vid. Dan Griebn. Todes-Bedancken pag. 330 & 916.) Nemo enim opinor, sanæ mentis hominum erit, cui non vel fando auditum, vel usu compertum, vel tacito naturæ sensu perspectum sit: Maximum & acerbissimum marito dolorem obitu inuri uxoris: uxoris inquam, quam individuum vitæ comitem, fortunæ omnium consortem, divini pariter & humani juris sociam ac participem, non sortito accepit, sed fati divinis destinatam sibi cum iudicio delegit. Mercator ille, cuius à rudentibus pender felicitas, si navem omnis generis mercibus onustam vel naufragio periisse; vel in piratarum ac prædonum manus venisse audit; ita sæpe angitur, ut animo totus concidat, capillos utraque manu vellet, pectus tundat, fletuque ac lacrymis omnia compleat. Qua ergo ratione ab animo suo, ne doleat, impetrabit maritus, cum jacturam fecit uxoris? Quam gemmis & margaritis nobiliorem pronuntiavit Regum Ebræorum sapientissimus. Ille quidem Terentianus senex à re uxoria abhorrens, fortunatum se putat, quod nunquam uxorem duxerit domum. Alius nescio quis, inscribi monumento suo, tanquam magnum aliquod & singulare curavit: *Uxorias molestias se nunquam sensisse*: quasi verò aut credi magnopere oporteat pronuntianti ea de re in qua periculum fecisset nunquam: aut si quid molestiæ aliquando & ærumnæ ex sua uxore suboritur, id sibi ipsi haud infrequenter morositate sua concinnet. Multæ quidem illarum sunt, in quas illud Plautinum conveniat vere: *Heus hercle mulier et audax & mala es!* parentum vomitæ ac carcinomata, gentis suæ maculæ atque opprobria, maritorum pœnæ ac dolores. Nos verò ex adverso ita omnino habemus, vix posse majorem felicitatem homini masculo contingere, quam qui probam & sui amantem conjugem fuerit nactus. Cujus exemplum si nobis proponendum sit, nescio sane an aliud luculentius ullum ac suis partibus perfectius queat inveniri, quam *beate defuncta* hæctenus præbuit, cui egregiæ *Matrone* hodie solemnia exequiarum exsolvenda sunt. Ita enim illis rebus omnibus, quæ summam in isto sexu laudem conficere solent, instructa fuit, ut superfuisse aliquid potius, quam defuisse videatur. Merito igitur in squalore & luctu degit *optimus viduus*: & eo magis, quo accuratius intelligere solemus nostra bona, cum, quæ habuimus in potestate, amissimus. *Quæ enim diligimus habita, ea graviter suspiramus ablata*, dicente Gregorio. Ita quippe statuendum est, difficillime omnium solvi ac distrahi, quæ conjuncta & colligata arctissime fuerunt. Quod si nulla alia copula ac nexus arctior sanctiorque conjugali est, nec ullum acerbius excogitari mortis genus poterit, quam quo divelluntur conjuges ac separantur. Non equidem inficior, amorem inter fratres esse ardentem: ita ut quidam magis dolendum censeat, si fratrem; quam si conjugem aut liberos amiserit. Nec ignoro naturale in parentum pectoribus erga liberos flagrare incendium: nullumque esse adfectum, qui vincat paternum. Sed tamen conjugalem flammam longe ferventiorum esse contendo, recteque

recteque à Poeta scriptum existimo : *Omnis amor magnus ; sed aperto in conjugē major.* Id Alcestis, Admeti Theſſalorum Regis uxor suo satis luculenter confirmavit exemplo. Cum enim à Diis obtinuisset, ut vicaria alterius morte suam declinaret : Ubi dies decretoria advenit, nullus nec amicorum, nec liberorum, nec fratrum inventus est, qui id faceret : sola fuit Alcestis uxor, quæ mariti vitam suæ dispendio redemit. Quid mirum igitur, si quo ardentior inter conjuges fuit amoris flamma ; hoc ferventiores dolorum ex separatione in animum immittantur faces ? Magnum idcirco esse dolorem oportet Vidui, & tantum, quo quidem majorem vix posse contingere nato homini ; existimare convenit. Ferretamen oportet, quæ mutari non possunt ; nec ullum ad profligandum moerorem ac ægritudinem præsentius aliud remedium est, quam persuadere animo, sic voluisse Deum ; qui cum optimus sit, ne cogitare saltem aliquis debet, quod mali naturam habeat ; nedum ut immittat nobis, quod non bonum & profuturum, si recte utamur. Adquiescendum in Dei voluntate est, qui res humanas pro suo dispensat arbitrio, & certum cuique vivendi spatium terminumque præseribit : quippe in cujus manu spes ac vitæ sunt hominum omnium. Adimat ille quod dedit boni, & charum nobis fuit, ferre oportet, & illud ipsum pro munere interpretari ; quod concessit & dedit. Quid igitur querimus ? quid maceramus animum dolore, quando componenda conjux est ? nempe ea lege accepimus, ut redderemus, quando reperceret, qui dedit. Licet tergiversetur quam maxime, cedendum tamen est : & cum inutili luctu nos diu affliximus, eo tandem veniendum tamen, ut cum magistro patientiæ exclamemus : *Dominus dedit ; Dominus abstulit ; sit nomen Domini benedictum!*

Solatio interim fuerit moestissimo viduo, *Mæcenati ac Patrono meo maxime reverendo*, tum vita honeste & cum virtute acta, tum ipsa etiam defunctæ mors, quam ita obiit, prout omnino decebat eam, quæ non tam nomine, quam re & animo & tota vivendi ratione erat Christiana. Hoc in omni vita jucundius, & ultra quod nulla felicitas ascendere potest. Hic summa laus, hic apex gloriæ nostræ positus. Interim tamen nihil absurdum erit, & cætera, quæ ad vitam ejus pertinent, exponere : si non laudandi, tamen erudiendi gratia. Optimum enim instituendi genus, exemplis docere. Ingressa est fragilitatis curriculum *Böſſoviz* in Ducatu megalopolitano Anno salutis per Christum recuperatæ supra millesimum sexcentisimum sexagesimo quarto, circa sextam vespertinam, die undevicesimo Martii. Patrem sortita est virum admodum reverendum & clarissimum, Dominum *JOHANNEM Krüger* / initio Pastorem zum hohen *Brith* in Ducatu Vandaliz ; deinde *Böſſoviz* in ipso megalopolitano Ducatu. Cui spartæ summa cura, fide & diligentia ad annum usque 1665. præfuit, sub cujus finem ab illustrissimo Comite Oldenburgensi & Delmenhorstensi, Domino *Antonio Günthero*, Consistorii Assessor & Pastor Lambertinus cum omnium plausu & consensu elementer horum vocatus est : quod sacrum tamen munus vix novem hebdomadas sustinuit in aulam coelestem a supremo rerum Arbitro translatus, cum sacri muneris tredecim ; triginta vero & tres totius sui ævi annos explevisset. Matrem habuit *Elſaben Brocktorffen* ; Oldenburgi Holſatiz, in Ducatu Wagriz, ex honesta Brocktorffiorum Familia oriundam : Feminam singulari pietate elegantissimisque moribus & omnium virtutum matrimonialium laude apprime decoratam. Hi optimi ejus parentes nihil prius, nihilque habuerunt antiquius, quam ut mature per salutaris lavacri adspersionem in album vitæ æternæ nostra reciperetur & elegantissimo nomine *Magdalena Clælia* insigniretur : nomine, quod ipsam scæderis in baptisinate cum Deo ætæ perpetuo commonefaceret, cujus nomen illi erat *טורר* *Turris fortissima*, ad quam se iusta hæc conferebat & exaltabatur : *Proverb. XVIII, v. 10.* Bimula existens cum piis parentibus ad nostros Oldenburgenses lares commigravit, ubi Patrem præmatura nimis mors ipsi non tantum eripuit ; sed & brevi intervallo contagiosa lues omnes ejus Germanos Germanaque abstulit.

Adquod

*
1664

malum aliud detrimenti genus accessit, Oldenburgense nempe incendium, omnes matris facultates consumens, hac cum pia matre vidua unice relicta. Quo autem studio, qua pietate, qua reverentia, qua patientia incomparabili, post jam dictum incendium dulcissimæ suæ matri per integrum quadriennium, ad extremum vitæ halitum ægræ, nostrain serviverit, si insisterem dicere, maxima nobis nasceretur historia: cui pertexendæ hæc brevia spatia, quibus impræsentiarum includimur, minime sufficiunt. Parentibus morte ablati piæ animæ qui bene cuperent & facerent non defuerunt. Anno enim 1684. cum præcipuo quodam Consiliario & ministro regio Bremam concessit, ubi animi virtutisque ejus majestas mœstissimi jam vidui, tunc celeberrimi Athenæi regii bremensis membri, pectus adeo perculit ac commovit castoque sui amore repellentem, ut subsequente anno 1685. ipsis calendis septembribus solenni benedictionis sacerdotalis ritu, fuditque ad Deum precibus in suavissimum thori vitæque adjutorium marito amantissimo sociata sit. Quo in matrimonio inter dulcissima constantissimi ac sincerissimi amoris specimina viginti septem fere, o utinam plures, annos vixit. Bremæ quidem ad annum usque 1692. Hamburgi postea undeviginti annos cum dimidio, hic Oldenburgi demum fere triennium cum marito degit; quo ultimo triennio variis morborum generibus; acutissimis in primis calculi torminibus continuo correpta fuit. Etsi vero omnia, quæ requirebat natura morbi, & ægrotantis conditio admittebat, remedia adhiberentur, tolli tamen & expugnari morbus non potuit. Cum itaque satis debilitatæ essent vires, & morbo præterea indies magis magisque affligerentur, gravissime tandem periculosissimeque decumbere cœpit. Ubi summa iterum diligentia studioque ab excellentissimis clarissimisque medicis ejus suscepta fuit curatio, nihil tamen ad recuperandam valetudinem effectum fuit, sed in deterius ire res visæ sunt. Et quia impletus jam erat positus à Deo terminus vitæ, quem nemo transgredi potest, sexto hujus mensis julii die, circa quintam matutinam, placido prorsus lenique soluta obitu rebus excessit humanis, spiritum immortalis Creatori, Sospiratori & Sanctificatori reddens ac commendans; cum in hac mortalitate XLVIII. annos tres menses, sex dies & decem horas exegisset. Atque sic nostra *Clælia* non minus quam olim nobilis illa virgo romana, per *Tibrim* hujus mundi incolumis in coelestem patriam tranavit; ubi ipsi non, statua aliqua marmorea, brevi tempore peritura, ut *Clæliæ romanæ*; sed duæ simul statuæ sunt positæ omni ære perennes. Illæ nimirum quarum scriptura meminit. 1. Reg. vii. 21. & 1a. paralip. III. 3. 17. quarum altera merito vocatur *יצי* i. e. *stabiliet*; ipse enim *Iesus* in æterna sua gloria *Magdalenam Clæliam* suam hic *ὀλίγον καιρόν* jam instaurat, stabiliet, confortat & fundat 1. Pet. v. 10. Altera autem *יצי* i. e. *in eo robur*; in Sospiratore scilicet *Iesu*, cujus virtute & fide mundum vicit & ἀμαρτανίων τῆς διχῆς εἰσφύων reportavit 1. Pet. v. 4. Nos liberatæ è corporis carcere animæ statum gratulamur felicissimum, exuviis requiem, & certissimam cum potiori illa parte in die judicii unionem precamur. Maxime Reverendus ac Magnificus Dominus viduus autem, quem hæc avulsio optatissimæ Conjugis in magnum luctum coniecit, frena injiciet dolori, qui ipsum nunc coquit & versat sub pectore fixus; utpote qui ex scriptura divinitus inspirata, hæc me etiam non suggerente, certum habet & alios docet, fore, ut etiam corpora à mortuis in vitam revocentur; perferet ergo fortissime dulcissimæ suæ Conjugis mortem, quam in meliorem orbem præmisit, quam brevî temporis intervallo cum gaudio recipiet, & qua cum in omnia seculorum secula vitam omnî parte beatam transiget. Nos vero quod attinet pio ac debito luctu hoc funus prosequamur, pia recordatione & devota ad eandem præparatione instructi. Publicat, 19. Julii anno O. R. MDCCXII.

Ein vormalß Noach der Gerechte
 Betrübt in seinen Kasten steigt;
 Wie Er dem sündlichen Geschlechte
 Des Höchsten Zorn zuvor gezeigt.
 Sah' Er bald wie die Wasserrwogen
 Am Himmel sich zusammen zogen.

Die Wellen hört' Er schrecklich brausen
 Des Himmels Fenster öffn'ten sich/
 Die Winde fiengen an zu lausen
 Und stürmeten entfegiglich/
 Er selbst ward Abends als den Morgen
 Umschrenckt mit lauter Schreyen

Wie Er drauf lange
 Wohin Ihn trieb sich
 Ließ endlich Gott an
 Ein Höchst erfreulich
 So denckt der fromme
 Und läßt nach Sturm

Mir deucht / daß Noach
 Ein Bildniß treuer
 Die unter vielen Centen
 Nie sind von Angst
 Bis sie nach sehnlichen
 Ein frölich : Gehe an

Wenn ich die schwere
 Die den Höchstfeelger
 Und wie die bittern Er
 Von Gott Ihm häu
 So kunte freilich dieses
 Ihm wenig Trost und

Wohl aber ist nun seine
 Nachdem das Band
 Und Gott Sie aus der
 Zu sich in Himmel for
 Wohl dem der so wie J
 Aus Babel kan zu Salen

Indes nimm dich O Hi
 Der Höchst betrübten
 Weil Menschen Trost hie
 Und Ihren Schmers n
 Laß du O Gott / all ihr
 In Freud und Lust verwe

